

LAPUAN
TUOMIOKIRKKO-
SEURAKUNTA

OPAS HAUTAUSJÄRJESTELYIHIN

Lapuan tuomiokirkkoseurakunta

Olemme apunanne surun hetkellä

Otamme osaa suruunne. Toivotamme teille voimia ja Taivaallisen Isän siunausta läheisenne saattomatalla.

Tämän opaslehtisen tarkoitus on auttaa teitä valmistelemaan saattoamatkaa ja hautajaisia. Kirkkoherranviraston toimistosihteerit palvelevat teitä seurakunnan osalta kaikissa hautaamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Ensimmäiset toimet kuolemantapauksen jälkeen

Omaiset ilmoittavat kuolemantapauksesta kirkkoherranvirastoon, jonne myös lääkärin antama kuolintodistus hautaamista varten toimitetaan. 2.1.2019 alkaen hautauslupa tarvitaan jo hautausmaalle siirtoa varten.

Virastossa käynnin yhteydessä voidaan sopia siunauspäivästä, siunaustilaisuuden papista ja kanttorista, muistotilaisuuden pitämisestä sekä tilojen varaamisesta, mikäli muistotilaisuus pidetään seurakunnan tiloissa. Samalla voidaan käydä sopimassa myös seurakuntatalon keittiöllä muistotilaisuuden tarjoiluista.

Siunauksen toimittava pappi ottaa omaisiin myöhemmin yhteyttä sopiakseen tapaamisesta, jossa keskustellaan lähemmin siunaus- ja muistotilaisuuden järjestelyistä ja sisällöstä.

Saatto ja sanomakellot

Lapualla on edelleen käytössä vanha tapa, saattooperinne, jolla ystävät ja sukulaiset tukevat vainajan lähiomaisia. Saattoväki voi osallistua omaisten kanssa terveyskeskuksen kappelissa lyhyeen hartauteen ja sitten liittyä yhdessä autosaattueeseen, kun vainaja kuljetetaan tuomiokirkon ohi uuteen talvihautaan eli Simpsiön hautausmaan ruumishuoneelle.

Kun vainaja on siirretty talvihautaan, veisataan virsiä ja pidetään lyhyt hartaus, jonka jälkeen saattoväki käy kättelemässä ja muutamalla sanalla tervehtien lohduttamassa lähiomaisia talvihaudan edustalla.

Lähiomaiset ja muut saattajat ajavat ruumisauton jäljessä hitaasti läpi kaupungin. Vanhaa lapualaista tapaa noudattaen muu liikenne pysähtyy hautajaissaaton tullessa kohdalle.

Saaton ohittaessa kirkon ja tapulin soitetaan sanomakelloja. Soitolla tiedotetaan seurakunnalle sen jäsenen kuolemasta ja kehoitetaan seurakuntalaisia rukoukseen.

Kun vainaja on siirretty talvihautaan, saattajat käyvät kätellen ja muutamalla sanalla tervehtien lohduttamassa lähiomaisia talvihaudan edustalla.

Kauhajärvellä ja Tiistenjoella sanomakelloja soitetaan hautajaissaaton lähestyessä kirkkoa. Yleensä hautaus toimisto ilmoittaa kirkkoherranvirastoon saaton ajankohdasta. Hautaus toimisto vastaa myös sanomakellojen soittamisesta.

Talvihauta Simpsiöllä.

Lapuan tuomiokirkko ja kellotapuli.

Siunaustilaisuus kirkossa tai kappelissa

- vainajan hautaan siunaaminen

Vainajan hautaan siunaaminen on osa kirkon jumalanpalveluselämää. Siinä rukoillaan omaisille lohdutusta ja voimaa, vainajalle iankaikkista elämää Kristuksen tähden ja seurakuntalaisille viisautta käyttäen oikein jäljellä oleva aika.

Kirkollinen siunaaminen on luottamusta Jumalan rakkauteen ja ylösnousemuksen todellisuuteen, johon kristitty on liitetty kasteen sakramentissa. Jokainen seurakunnan jäsen siunataan hautaan viimeiselle matkalleen.

Lapualla vainajan hautaan siunaaminen toimitetaan Simpsiön hautausmaahan kappelissa. Siunauksen toimittaminen on mahdollista omaisten niin toivoessa myös tuomiokirkossa, ja erityisesti silloin, jos saattoväkeä oletetaan tulevan yli 150. Kauhajärvellä ja Tiistenjoella hautaan siunaaminen toimitetaan kirkossa.

Arkku tuodaan talvihaudasta saattovaunuilla jalkopää edellä **kappelin** eteen, käännetään ulkona, kannetaan pääpuoli edellä sisälle ja lasketaan katafalkille. **Kirkkoihin** arkku kannetaan jalkopää edellä, käännetään alttarin edessä ja lasketaan matolle. Tuomiokirkon eteen arkku kuljetetaan ruumisautolla Simpsiön talvihaudalta.

Ennen siunaustilaisuuden alkamista soitetaan kappelin tai kirkon tulokelloja noin viiden minuutin ajan. Alkumusiikin jälkeen seuraa virsi, jonka jälkeen toimitetaan vainajan hautaan siunaaminen.

Omaiset ja ystävät voivat laskea kukkatervehdyksensä arkulle alkumusiikin ja virren jälkeen. Ensin kukkalaitteensa laskevat lähiomaiset, muut heidän jälkeensä. Arkun kannen pään puoli jätetään tyhjäksi.

Sotaveteraaneille soitetaan Oi kallis Suomenmaa -hymni veteraanien laskettua oman havuseppeleensä. Soiton alkaessa on tapana, että saattoväki nousee seisomaan.

Hautaan siunaaminen

I JOHDANTO

Alkumusiikki ja virsi
Kukkalaitteiden laskeminen

Virsi

Alkusiunaus

Johdantosanat

Psalmi

Rukous

II SANA

Raamatunluku ja papin puhe

III SIUNAAMINEN

Uskontunnustus

Siunaussanat

Rukous

Isä meidän

IV PÄÄTÖS

Siunaus

Virsi ja kukkien nouto

Päätösmusiikki

Hautapaikasta sopiminen ja toimet ennen hautausta

Simpsonin hautausmaalla hautauspaikasta ja haudankaivuusta voi sopia puistopäällikön tai haudankaivajan kanssa. Kauhajärvellä ja Tiistenjoella asiasta sovitaan suntion kanssa.

Ennen hautapaikan sopimista on hyvä miettiä, halutaanko arkkuhautaus vai tuhkahautaus, ensisijaisesti vainajan omaa tahtoa kunnioittaen. Hyvä on myös miettiä olemassa olevien sukuhautojen käyttöä, joihin voi haudata niin arkun kuin uurnankin. Uurnahautaukselta varten on mahdollista yleisen uurnalehdon lisäksi lunastaa oma uurnahauta, johon voi asettaa oman muistomerkin. Uurnalehtoon voi lunastaa yhteiseen hautakiveen vainajan tiedoilla kaiverretun laatan tai kaiverruksen suoraan hautakiveen. Seurakunnalla ei ole sirottelualueita.

Arkkuhautaukselta varten omaiset voivat tuoda haudalle havuja. Hautakumpu peitetään havuilla haudan peittämisen jälkeen.

Omaiset ja muu saattoväki saapuvat kappelille siunaustilaisuutta varten.

Arkun kantajat tulevat talvihaudan eteen 15 minuuttia ennen siunauksen alkamista, jossa annetaan tarvittaessa toimintaohjeet arkun viemiseen kappeliin sekä kääntämiseen. Arkku on otettu valmiiksi esille. Vain hautausseuran toimisto suorittaa mahdollisen vainajan näytön, jos siitä on sovittu. Kantajat nostavat arkun talvihaudan eteen suntion tuomille saattovaunuille tai valmistautuvat kantamaan arkun suoraan kappeliin. Viisi minuuttia ennen siunauksen alkua suntio soittaa tulokellot, joiden aikana kantajat tuovat arkun jalkopää edellä siunauskappelin oven eteen, kääntävät arkun myötäpäivään ja kantavat sisälle siunauskappeliin. Vaihtoehtoisesti arkun kääntämisen voi halutessaan tehdä vasta kappelissakin. Kappelissa arkku asetetaan korokkeelle jalkopää ulkoverkko kohti.

Siunaustilaisuuden päätyttyä omaiset ottavat kukkalaitteet arkun päältä itselleen ja palaavat penkkiin odottamaan haudalle lähtöä. Kantajat asetuvat arkun ääreen.

Tuhkahautauksessa siunaustilaisuus on yleensä samanlainen kuin arkkuhautauksessakin, kukkalaitteiden sijasta saatetaan käyttää yksittäisiä kukkia. Hautaan saattamisen sijasta arkku yleensä kannetaan sovitusti hautausmaaston autoon tai takaisin talvihautaan odottamaan kuljetusta. Poikkeustilanteissa hautausmaaston siunaaminen voidaan toimittaa vasta tuhkaamisen jälkeen.

Kukat voi viedä tulevalle haudalle siunaustilaisuuden jälkeen tai yksittäiset kukat etukäteen sopimalla muistotilaisuuteen. Uurnahautauksessa muualle kuin uurnalehtoon sovitaan uurnan hautauspäivä erikseen, puhutaan uurnan kätkenästä. Uurnan kätkeminen tulee suorittaa vuoden kuluessa tuhkaamisesta. Uurnaa voidaan säilyttää ennen kätkemistä ainoastaan seurakunnan tiloissa.

Hautaan saattaminen ja uurnan kätkentä

Suntion soittaessa saattokellot kantajat nostavat arkun ja vievät ulos jalkopää edellä saattovaunujen päälle, johon suntio on asettanut laskuliinat valmiiksi. Saattokellojen aikana arkku kuljetetaan jalkopää edellä saattovaunuilla haudalle muun hautajaissaaton seurattuna. Suntio ei lähde ilman eri sopimista haudalle mukaan. Lauantaihautauksissa papin lisäksi haudalle lähtee hautausavustaja tai suntio.

Haudalla kantajat nostavat arkun laskuliinoineen saattovaunujen päältä. Arkku kannetaan avatun hautapaikan päälle haudan päädyn kautta siten, että vainajan pääpuoli on luoteeseen (uurnalehtoon) päin. Näin siksi, että haudassa vainajan katse on lähinnä itää eli auringonnousua kohti. Tämä vanha tapa muistuttaa ylösnousemuksen aamusta.

Kantajat laskevat arkun hautaan laskuliinoilla. Lasku tapahtuu rauhallisesti arkun pysyessä vakaana ja suorassa koko laskun ajan. Laskuliina on kantajalla kahden käden otteessa. Liina kulkee arkun alta kantajan hartian taakse, sieltä viistosti vastakkaiselle puolelle niskaa ja olan yli vartalon etupuolelle, jossa kantaja pitää liinan päätä rullana edessään vapaassa kädessä. Liina luistaa hallitusti toisen käden otteessa arkun laskeutuessa hautaan.

Kun arkku on laskettu hautaan, toinen vastakkain olevista laskijoista vapauttaa otteensa laskuliinasta ja toinen vetää liinan itselleen. Liinat jätetään saattovaunujen päälle. Tämän jälkeen omaiset asettavat seppelkatteen haudan päälle. Kun kaikki kukkalaiteet on laskettu haudalle ja seppelkatteen päälle, veisataan virsi, minkä jälkeen mahdollisesti joku omaisista kiittää osanotosta ja kutsuu läsnäolijat muistotilaisuuteen. Seppelkatteen päälle ei saa syyttää kynttilää.

Uurnan kätkemisen **urnalehtoon** suorittaa seurakunnan henkilökunta ilman omaisten läsnäoloa. Kätkennät suoritetaan kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Uurnalehtoon voi halutessaan viedä kynttilän ja yksittäisiä leikkokukkia erilliselle muistelualueelle, mutta muistomerkkien eteen ei saa viedä mitään. **Muissa uurnahautauksissa** omaiset tuovat suoraan krematoriosta uurnan mukanaan sovittuna ajankohtana hautausmaalle talvihaudan eteen, jossa suntio antaa ohjeet ja soittaa saattokellot samalla, kun omaiset vievät uurnan haudalle, laskevat uurnan hautaan ja peittävät haudan. Jos urna on ollut seurakunnan säilytettävänä, suntio luovuttaa uurnan haudattavaksi ja toimitaan muuten samoin.

Hautaustoimituksen jälkeen

Arkipäivänä tapahtuneen hautauksen jälkeen haudankaivaja peittää haudan samana päivänä. Lauantaina tapahtuneen hautauksen jälkeen hauta peitetään seuraavana arkipäivänä. Omaiset voivat halutessaan sopia erikseen haudan peittämisestä jo viikonlopun aikana, tällöin peittämisestä peritään erillinen maksu. Omaiset voivat osallistua ennalta sovitulla tavalla haudan osittaiseen peittämiseen, joka tulee tapahtua välittömästi hautaan laskun jälkeen. Osallistuminen peittämiseen ei alenna hautausmaksua.

Hautauksen jälkeen lähipäivinä omaiset hakevat kukkalaitteista muistokirjoitukset pois. Seurakunta asettaa kukkalaitteet haudan peittämisen jälkeen hautakummulle.

Seurakunta poistaa kukkalaitteet hautakummulta kesäisin kahden viikon kuluttua hautauksesta, elleivät omaiset ole jo ennemmin niitä poistaneet. Talvikauden hautausten kukkalaitteet seurakunta poistaa keväällä lumen ja jään sulettua, elleivät omaiset ole jo ennemmin niitä poistaneet.

Kumpu tasataan ja hautapaikka kunnostetaan kesäisin noin kahden viikon kuluttua hautauksesta ja talvihautausten osalta keväällä.

Hautauksesta perittävä maksu ja hautojen hoito

Hautauksesta perittävä maksu määräytyy vainajan asuinpaikkakunnan mukaan. Maksu on lapualaisilta pienempi kuin vieraspaikkakuntalaisilta.

Hautapaikkamaksuista ja hautojen hoitoasioista löytyy lisää tietoa seurakunnan nettisivuilta:

www.lapuantuomiokirkkoseurakunta.fi > info ja asiointi > hautojen hoito.

MUISTOTILAISUUS

Muistotilaisuudessa saattoväki jakaa yhteistä suruaan, muistelee vainajaa ja lohduttaa toinen toistaan. Siunaamisen toimittanut pappi on mahdollisuuksien mukaan läsnä, jos omaiset sitä toivovat. Mikäli muistotilaisuus pidetään seurakuntatalolla, tarjoilusta sovitaan seurakuntatalon emännän kanssa.

Muistotilaisuuden ohjelma rakentuu yleensä muistopuheiden, virsien ja musiikin varaan. Esillä voi olla vainajan elämästä kertovia valokuvia tai muita muistoja. Tilaisuudessa on yleensä ruoka- tai kahvitarjoilu.

Adressit ovat omaisille tarkoitettu surutervehdys ja osanotto. Ne voidaan haluttaessa lukea muistotilaisuudessa ääneen, mutta se ei ole välttämätöntä. Ne voidaan yhtä hyvin jättää esille vaikkapa muistopöydän läheisyyteen vieraiden tutustuttavaksi. Muistotilaisuuden voi suunnitella vapaasti. Suunnittelua voi helpottaa keskustelu papin tai seurakunnan muun työntekijän kanssa.

Muistotilaisuuden kulku voi rakentua esimerkiksi seuraavasti:

Virsi
Ateria
Virsi
(Adressit)
Omaisten ohjelmaa
Virsi
Papin puhe
Virsi
Kahvit

Kuolleeksi kiittäminen ja muistohartaudet

Kuolleeksi kiittäminen eli vainajan muistaminen hänen nimensä mainiten ja rukoillen tapahtuu tuomiokirkossa seuraavassa jumalanpalveluksessa tai sopimuksen mukaan, lisäksi pyydettyessä Kauhajärven tai Tiistenjoen kirkossa.

Tuomiokirkossa sekä Kauhajärven ja Tiistenjoen kirkoissa muistetaan vainajia lisäksi **pyhäinpäivän muistohartaudessa**, jossa luetaan kaikkien lähimmän vuoden aikana näille hautausmailla siunattujen nimet.

Hautausmaajuhla on joka kesäinen vainajien muistohartaus, jota vietetään Simpsiön siunauskappelilla heinä-elokuun vaihteessa.

Hartaudessa yhteinen veisuu, rukous ja Jumalan sanan lupaukset lohduttavat läheistään kaipaavia. Tilaisuudessa luetaan lähimmän vuoden aikana Simpsiölle haudattujen nimet.

Yhteinen rukous kantaa surussa

Kristityt ovat alkukirkosta saakka tahtoneet jakaa rukoillen toisensa ilot ja tukea toisiaan surussa. On turvallista siirtyä elämänvaiheesta toiseen, kun mukana on seurakunnan siunaus ja taivaallisen Isän läsnäolo.

Saattohartaus eli rukoushetki läheisen kuoltua voidaan viettää omaisten ja ystävien pyynnöstä vainajan luona pian kuoleman tapahduttua, esimerkiksi potilashuoneessa, terveyskeskuksen kappelissa tai kodissa.

Rukoushetki surukodissa voidaan viettää jo ennen vainajan hautaan siunaamista. Näihin tilanteisiin voi rohkeasti kutsua papin tai muun seurakunnan työntekijän. Rukoushetken voi toimittaa myös kuka tahansa seurakuntalainen, sillä jokainen kristitty voi rukoilla ja siunata.

Vuoden kuluttua vainajan hautaan siunaamisesta pidettävät **muistoseurat** ovat Lapualla tuttu perinne.

Sielunhoito ja sururyhmät

Seurakunta tarjoaa tukea läheisensä menettäneelle. Jos suru on tuore ja siitä selviytyminen vaikeaa, silloin voi pyytää kahdenkeskistä seluhoitokeskustelua papin tai diakoniatyöntekijän kanssa.

Sururyhmä on tarkoitettu läheisensä menettäneelle. Menetyksestä tulisi olla kulunut vähintään 3-6 kuukautta, sillä silloin surevien vertaistukiryhmä toimii osallistujien tukena kaikkein parhaiten. Sururyhmään voi tulla vielä vuosienkin kuluttua menetyksestä.

Sururyhmä kokoontuu yleensä 5-6 kertaa. Ryhmän koko on korkeintaan kahdeksan henkilöä. Jokaisella kokoontumiskerralla on oma aiheensa, minkä mukaan keskustelu etenee. Ryhmään sitoudutaan tulemaan joka kerta ja se on ns. suljettu ryhmä, johon ei oteta kokoontumisten jo alettua enää uusia osallistujia. Ryhmän sääntöihin kuuluu vaitiolovelvollisuus ja luottamuksellisuus.

Olet tervetullut jakamaan surua yhdessä toisten kanssa keskustellen, pohtien ja kuunnellen. Ryhmien kokoontumisista voi tiedustella seurakunnan diakonissa Minna Kivistöltä, p. 044 -2731211.

Rukous surussa

Hyvä Jumala, taivaallinen Isä.
Olemme edessäsi kuoleman koskettamina.
Muistamme ja kaipaamme niitä,
joiden paikka kotona on nyt tyhjä.
Jumala, me emme ymmärrä
kuoleman salaisuutta,
mutta me jättäydymme avuttomuudessamme
sinun hoitoosi.
Tuomme sinulle itkumme,
ahdistuksemme ja levottomuutemme,
rikkinäisyytemme ja katkeruutemme.
Kiitämme sinua kaikesta,
mitä olemme poisnukkuneilta saaneet.
Kiitämme hyvistä hetkistä
ja vaikeista päivistä.
Kiitämme läheisistä ja ystävistä,
jotka ovat auttaneet
ja rohkaisseet meitä surussamme.
Jumala, ole kanssamme
elämässä ja kuolemassa.
Kun oma lähtöhetkemme tulee,
vie meidät taivaalliseen kotiimme
ikuisen elämään ja valoon.

Jumala, Isämme.
Rohkaise meitä suremaan, kun on aika surra ja itkeä.
Varjele, ettemme murheessamme ajattelisi vain
kuoleman pimeyttä,
vaan muistaisimme ikuisen elämän kirkkautta.
Opetä meitä turvautumaan Poikaasi Jeesukseen
Kristukseen, joka on voittanut kuoleman vallan.
Lohduta meitä ja auta katsomaan edessä olevaa
elämää rohkeasti ja turvallisin mielin.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

Jumala, taivaallinen Isämme.
Sinä tunnet surumme ja tuskamme.
Anna meille turvasi ja lohdutuksesi.
Anna meille voimaa menetyksessämme,
jonka olemme kohdanneet.
Auta meitä luottamaan siihen,
että sinä pidät meistä huolen ja olet meidän kanssamme
surun vaikeina hetkinä.

Jumala, sanasi vakuuttaa,
että sinä tiedät, mitä me kaipaamme.
Huokauksemmekin tulevat sinun korviisi.
Tähän lupaukseen luottaen pyydämme:
kuule nyt kun rukoilemme omaisemme puolesta.

Kiitos siitä, että Vapahtajamme on voittanut kuoleman.
Valaise meitä sanasi ja Kristuksen ylösnousemuksen valolla.
Anna siunauksesi ja voimasi myös edessä oleviin käytännön
tehtäviin. Johdata meidän avuksemme niitä ihmisiä,
jotka voivat tukea meitä. Me uskomme omaisemme, it-
semme ja toinen toisemme sinun käsiisi.
Jumala, kuule meitä Poikasi Jeesuksen
Kristuksen tähden.

LAPUAN
TUOMIOKIRKKO-
SEURAKUNTA

Lapuan tuomiokirkkoseurakunta
Koulukatu 2, 62100 LAPUA
Puh. (06) 4385 230 ja 4385 231

 lapuan.tuomiokirkkoseurakunta@evl.fi
 [/lapuantuomiokirkkoseurakunta](https://www.facebook.com/lapuantuomiokirkkoseurakunta)
 [@lapuantuomiokirkkoseurakunta](https://www.instagram.com/lapuantuomiokirkkoseurakunta)

www.lapuantuomiokirkkoseurakunta.fi